

RAADSVOORSTEL

Gemeenteraad	: Bergen
Raadsvergadering	: 25 juni 2020
Zaaknummer	: BB20.00143
Voorstelnummer	: RAAD200047
Commissie	: Algemene raadscommissie
Commissie	: 4 juni 2020
Soort agendering	: Ter kennisname
Agendapunt	:
Team	: Beleid en Vastgoed
Opsteller(s)	: Willem Taal
Telefoonnummer	: 088 909 7331
Bijlagen:	: Inhoudelijke resultaten flitspeiling lagune

Onderwerp: – Lagune Camperduin

Voorgesteld besluit

Uw raad besluit:

1. kennis te nemen van de voor- en nadelen van het openhouden van de lagune Camperduin.
2. kennis te nemen van de flitspeiling "Lagune Camperduin".
3. mee te werken aan het openhouden van de lagune voor de komende vier jaar onder voorbehoud van een bijdrage van de ondernemers.
4. kennis te nemen van het risico dat de gemeente, indien de lagune niet in stand te houden is, verantwoordelijk is voor het dichtschuiven van de lagune.
5. hiervoor de komende vier jaar per jaar € 45.000,00 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit het begrotingssaldo.
6. bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Geheimhouding

- Nee
 Ja

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De lagune in Camperduin heeft zich de afgelopen jaren bewezen als een aantrekkelijke meerwaarde. De lagune is een onderdeel van de ruimtelijke kwaliteit en biedt extra recreatieve mogelijkheden. Het onderhoud van de lagune stopt na het zomerseizoen van 2020. We moeten nu besluiten of we willen meewerken aan het openhouden van de lagune.

KEUZERUIMTE

In het formatieakkoord staat “evaluatie en onderzoek van de voor- en nadelen van de Lagune in Camperduin en duidelijkheid over het toekomstig onderhoud”.

Dit voorstel geeft antwoord op deze vraag.

Dit voorstel gaat uitsluitend over het in stand houden van de lagune en de zorg voor de zwemwaterkwaliteit. Voor het overige valt het gebied onder het contract dat hiervoor is afgesloten om het project Kust op Kracht in stand te houden. Ten zuiden van de lagune valt het strand en de duinen onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat (RWS) en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK).

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende politieke dossiers:

Recreatie en toerisme. De lokale economie is sterk afhankelijk van recreatie en toerisme. Zee, strand en duinen nemen daarin een belangrijke plaats in. Dit moeten we koesteren en (waar mogelijk) behouden en versterken.

Onze gemeente heeft 24 kilometer strand. Met zes stranden die allemaal hun eigen uitstraling hebben:

- weidse en stilte in Egmond-Binnen;
- familiebadplaats Egmond aan Zee;
- Bergen aan Zee, een levendige badplaats;
- rust en natuur beleving in Schoorl aan Zee;
- ruimte en sport in Hargen aan Zee;
- Sterk, stoer en sober Camperduin.

De afgelopen jaren is er veel gedaan om de ruimtelijke ontwikkeling van onze kust te versterken, denk aan de boulevard en De Werf in Egmond aan Zee en de C.F. Zeiler Boulevard in Bergen aan Zee, of er zijn plannen om onze kustkernen nog aantrekkelijker te maken. Als laatste is Camperduin, mede door het project Kust op Kracht ontwikkeld. Hier zijn veel projecten ontwikkeld en de lagune maakt daar een onlosmakelijk onderdeel van uit.

TOELICHTING OP HET ADVIES

Sinds de aanleg van de lagune hebben veel bezoekers dit nieuwe stukje strand bezocht en hun waardering uitgesproken. Het in stand houden van de lagune betekent het behoud van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Camperduin en het behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Een maatschappelijke meerwaarde omdat dit object een uniek element is langs de Noord-Hollandse kust. De aantrekkingskracht ligt in het door duinen omsloten gebied waar overzicht, kleinschaligheid en betrekkelijke rust overheerst. De exploitant DJUS (de jongens uit Schoorl) heeft zijn sportpaviljoen (sport, actie, vermaak) naast het water van de lagune gerealiseerd. Er is een speelschip gekomen. En de ondernemers van Camperduin, verenigd in de Stichting Speelschip, hebben een visiedocument opgesteld over de toekomst van de lagune.

De lagune is tijdens het project 'Kust op Kracht', 'cadeau' gekregen, naar aanleiding van de wensen van de ondernemers. Het onderhoud wordt vanaf najaar 2020 niet meer gedaan door de aannemer. Het onderhoudscontract van vijf jaar loopt dan af en zonder concreet plan zal de aannemer het voorduin bij de lagune gebruiken om deze te dempen.

De gemeente is samen met de ondernemers en inwoners van Camperduin, Rijkswaterstaat (RWS), Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier (HHNK) en Staatsbosbeheer (SBB) een traject gestart om te onderzoeken wat de wensen zijn met betrekking tot het in stand houden van de lagune. Uitgangspunt hierbij is: Vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit de lagune in stand houden. Het project Kust op kracht is niet alleen bedoeld om de kust te versterken maar ook om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Het geheel is meer dan de som der delen en de lagune is een onderdeel van het geheel.

Camperduin is door de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit toeristisch en economisch aantrekkelijk geworden en dat willen we graag zo houden. Maar niet tegen elke prijs, in samenwerking met andere partijen en met toestemming van andere overheden'.

OVERWEGINGEN VAN HET COLLEGE

Kwaliteiten van de lagune

Het idee achter de lagune is het optimaal benutten van de mogelijkheden die de nieuwe duinen en het strand bieden. De lagune is met een geul verbonden met de zee. Op die manier wordt er water af- en aangevoerd.

De lagune biedt een beschutte plek voor allerlei sport- en spelactiviteiten. De lagune biedt de mogelijkheid tot jaarrond recreëren, wandelen, sporten en spelen.

Bij de lagune is ook een educatief element ingericht: het speelschip. Dit schip verwijst naar de geschiedenis van Camperduin: 'De slag bij Camperduin'.

Voordelen:

- seizoen verlenging,
- uitbreiding sportactiviteiten,
- uniciteit/trekpleister
- beschutte plek voor allerlei vormen van strandrecreatie in alle perioden van het jaar
- brak water door kwel vanuit de duinen en verversing vanuit zee
- er zijn nieuwe, zeldzame planten zoals loogkruid, zeewolfsmelk en zeepostelein waargenomen aan de duinvoet

Uitdagingen van de lagune

Al snel na opening bleek dat de lagune zichzelf niet in stand kan houden doordat de geul naar de lagune snel dichtslibt. Hierdoor verversst de lagune niet. Dit heeft direct invloed op de waterkwaliteit. Afgelopen jaren is het enkele keren voorgekomen dat de waterkwaliteit niet in orde was, met als gevolg dat de lagune afgesloten werd voor gebruik. RWS en het HHNK hebben daarop nadere afspraken gemaakt met de aannemer over de doorstroming via de geul.

Toekomstbeeld: wat vinden de ondernemers?

De ondernemers betrokken bij het in stand houden van de lagune zijn dezelfde als die van de Stichting Speelschip. De stichting is aanspreekpunt voor de gemeente als het gaat over het in stand houden van de lagune. Door de ondernemers is een visiedocument geschreven over de kansen die de lagune in Camperduin biedt aan de samenleving. Het is tevens een handreiking voor de lange termijnontwikkelingen en gaat in op de kansen en uitdagingen van het project "Kust op Kracht" en de lagune Camperduin.

De ondernemers stemmen er mee in dat de financiering voor het in standhouden van de lagune niet alleen van de gemeente kan komen. Zij hebben aangegeven hiervoor, voor de komende vier jaar, € 10.000 per jaar beschikbaar te stellen.

Toekomstbeeld: wat vinden de inwoners?

Bij de vaststelling van de Structuurvisie Camperduin is afgesproken de uitvoering van de visie, de projecten, het verkeer en de veiligheid jaarlijks te evalueren. Op 25 februari 2019 is deze evaluatie gehouden. Tijdens deze avond is ook de lagune besproken.

In het algemeen wordt de lagune gezien als een grote aanvulling voor de beleving van het gebied en de gemeente Bergen in zijn geheel. Wel zijn er vragen bij het daadwerkelijk gebruik: "hoe vaak is het zo'n mooi weer dat de lagune vol zit?" Er is alleen meerwaarde als de randvoorwaarden in orde zijn: waterkwaliteit, schoon en voldoende diepte.

De inwoners zeggen doorgaan, maar niet ten koste van alles.

Tijdens deze bijeenkomst is ook gekeken naar het verloop van de aantallen bezoekers van Camperduin. Het bezoek aan Camperduin is sterk weersafhankelijk. Toeristen genieten van de nieuwe omgeving. De aanleg van nieuwe fietspaden, een mooie toegangsweg naar het strand plein hebben daar zeker aan bijgedragen. En niet te vergeten de nieuwe paviljoens en het speelschip. In vergelijking met vroeger is het zeker drukker geworden op Camperduin. Bezoekersaantallen lijken te stabiliseren. Het is niet de verwachting dat de bezoekers aantallen zodanig stijgen dat extra maatregelen noodzakelijk zijn.

Toekomstbeeld: wat vinden andere overheden?

Met de andere overheden, RWS, HHNK en SBB is overlegd over hun toekomstbeeld van de lagune. Het doel was duidelijkheid te krijgen over de rollen, wat we van elkaar verwachten en wat de gevolgen zijn van de volgende drie opties.

1. SBB is eigenaar van de grond. Ze nemen de verantwoordelijkheid over de toekomst op zich.
2. Dichtschuiven
3. Open houden.

Scenario 1: SBB verantwoordelijk: kan financieel niets bijdragen.

SBB is eigenaar van grond. Staatbosbeheer wil de lagune wel laten voortbestaan maar heeft geen mogelijkheid tot financiering en kan derhalve niet aansprakelijk zijn voor beheer en financiering. Dat is al in een overeenkomst vastgelegd.

Scenario 2: Dichtschuiven: alleen de waterveiligheid wordt gehandhaafd, het strand wordt niet onderhouden.

RWS onderhoudt mede namens HHNK de contacten met de aannemer voor het huidige onderhoud. In het huidige contract wordt uitgegaan van vijf jaar onderhoud vanaf de opleveringsdatum. Het onderhoudscontract eindigt in 2020 na het zomerseizoen. De voorduinen worden dan de lagune in geschoven. RWS is verantwoordelijk voor het strand dat dan ontstaat. Hun standpunt is dat alleen onderhoud wordt gepleegd aan de hand van de eis van kustveiligheid. Er komt dan een nieuw stuk strand van, globaal, de strandafgang Camperduin tot aan Hargen aan Zee. In tegenstelling tot de andere stranden houden ze op het nieuwe strand geen 50 meter droog strand in stand. Over het beheer van het "nieuwe strand" moet RWS nog afspraken met de aannemer maken. Onzekerheden als kwelwater, drijfzand en verstuiving blijven bestaan. De gemeente kan alleen aandringen om maatregelen daartegen te nemen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de veiligheid. In het ergste geval moet de gemeente ingrijpen. Bijvoorbeeld door borden te (laten) plaatsen als er gevaar voor drijfzand is.

Scenario 3: Open houden: andere overheden willen meewerken mits goede afspraken worden gemaakt.

Andere overheden geven aan mee te werken aan verdere besluitvorming voor openhouden van de lagune binnen hun organisaties, mits er een goed plan ligt voor de komende jaren. In dit plan zijn de kosten, verantwoordelijkheden en risico's beschreven. Zowel HHNK als RWS gaan alleen een overeenkomst voor beheer aan met de gemeente. Hoe de gemeente er vervolgens uitvoering aan geeft, is aan de gemeente. Er worden door RWS en HHNK geen overeenkomsten aangegaan met particuliere initiatieven.

Naast het in stand houden van de waterkwaliteit in de lagune speelt het in stand houden van de voorduinen. Wanneer door extreme weersomstandigheden de voorduinen wegspoelen volgt een onderzoek. Als de bestaande waterkering nog voldoet aan de eisen van waterveiligheid, volgt geen actie. Het is dan aan de beheerder of er nieuwe voorduinen moeten komen (met alle regelgeving en kosten van dien). Alleen op het moment dat de waterveiligheid in het geding is, komt de verantwoordelijke overheidsinstantie in actie.

Lagune openhouden, plan van aanpak.

Om de lagune in stand te houden en de waterkwaliteit te borgen moet:

1. de inlaat van zee naar de lagune worden vrijgehouden en
2. moeten de zijdes van lagune worden uitgegraven bij het Speelschip en bij de inlaat naar zee.

Dit betekent:

- Het open graven van de inlaat tussen lagune en de zee.
- Uitgraven zijdes lagune, voornamelijk bij ingang kanaal en het speelschip. Verwachting is dat voorstaande één keer per jaar uitgevoerd moet worden.
- Bewaken van de zwemwaterkwaliteit door bemonstering. Dit wordt 13 keer per jaar uitgevoerd. In de periode half mei tot half september twee keer maand. In maart, april en oktober een keer per maand. Hierin niet meegenomen de kosten voor bemonstering van legionella. Dit periodiek doen is erg duur en ook niet nodig. De noodzaak is alleen aanwezig als er door waarneming een vermoeden van blauw alg is.

Dit plan van aanpak is gebaseerd op het onderhoud zoals dat de afgelopen jaren door de aannemer is gedaan.

Samenvattend

Voordelen open houden lagune	Voordelen dichtschiiven
<p>De ruimtelijke kwaliteit blijft behouden</p> <p>We weten wat we nu hebben, geen onzekerheid over slecht strand.</p> <p>Gebruikers van de lagune blijven tevreden.</p> <p>Sportpaviljoen en speelschip behouden hun huidige functie.</p> <p>De toeristische en recreatieve ontwikkelingen, die gebaseerd zijn op de lagune, kunnen worden voortgezet en verder uitgebreid.</p> <p>Direct betrokken ondernemers en inwoners blijven tevreden.</p> <p>Het wandelgebied rondom de lagune blijft bestaan.</p>	<p>Lagune is niet levensvatbaar.</p> <p>In standhouden van de lagune kost structureel geld en inzet van capaciteit. Het kost de gemeente dan geen geld en capaciteit en de gemeente loopt geen enkel risico.</p> <p>Risico voor het dichtschiiven in de toekomst blijft bij de gemeente.</p> <p>Toekomst is onzeker. Wat staat ons te wachten als we lagune langer dan vier jaar willen open houden?</p>

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Dit voorstel heeft uitsluitend betrekking op de gemeente Bergen.

RISICO'S

Het belangrijkste risico is het dicht moeten schuiven van de lagune. De financiële gevolgen hiervan zijn moeilijk in te schatten

Als wordt ingestemd met het in stand houden van de lagune is het belangrijk om aan alle partijen duidelijk te maken binnen welke kaders er verder gehandeld wordt. Met andere woorden, wanneer is het voor de gemeente acceptabel om te starten met dit project en wanneer moet het stoppen.

Een eerste voorwaarden dat we voorlopig uitgaan van vier jaar.

Een tweede is dat RWS en HHNK een Watervergunning verlenen voor de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor het in stand houden van de lagune en een overeenkomst met ze wordt afgesloten over het beheer van de lagune.

De derde voorwaarde is dat met de ondernemers een overeenkomst wordt gesloten over de jaarlijkse bijdrage, wanneer deze moet worden betaald en wat er gebeurt als deze overeenkomst niet wordt nagekomen.

Vierde voorwaarde is dat de gemeente een maximaal budget per jaar beschikbaar stelt en dat per jaar wordt bekeken of het beschikbare budget niet wordt overschreden. Bijvoorbeeld omdat de onderhoudskosten toch aanzienlijk meer zijn dan voorzien of dat door een storm de voorduinen zijn weggeslagen en er veel zand in de lagune ligt.

De laatste voorwaarde is dat de eventueel te ontvangen provinciale subsidie de gemeente toekomt.

Imago schade:

De gemeente zal aangesproken worden als er negatieve geluiden komen op het besluit het in stand houden van de lagune niet over te nemen. Inwoners, toeristen en ondernemers zullen zich beklagen en wellicht in actie komen om de lagune toch open te houden. Het strand dat gaat ontstaan, kan een negatieve uitstraling krijgen en in slechte staat verkeren. De gemeente kan dan het verwijt krijgen dat dit door haar toedoen is ontstaan.

Precedent werking:

Andere ondernemers kunnen in een vergelijkbare situatie een beroep doen op de gemeente onder het motto "wat met de lagune kan, bij ons ook"

Toename aantal bezoekers?

Het is niet te verwachten dat het aantal bezoekers toe gaat nemen. De lagune bestaat nu vijf jaar en het aantal bezoekers is de afgelopen min of meer hetzelfde gebleven. Alleen bij heel mooi weer ontstaat een piek. Maar dat is overal langs de kust.

Veiligheid

Bij het in gebruik nemen van de lagune is het besluit genomen deze niet te laten bewaken door de reddingsbrigade. De afgelopen jaren is er geen aanleiding geweest dit besluit te herzien. Er staan borden bij de lagune dat deze niet bewaakt wordt.

FINANCIËN

De waterkwaliteit moet gewaarborgd blijven en is leidend voor het onderhoud van de lagune. De kosten voor het openhouden van de lagune worden geschat op ongeveer € 55.000 per jaar (op basis van uitgebrachte prijsopgaves onderhoud en meten zwemwaterkwaliteit) en bestaat uit:

- Opengraven kanaal: € 20.000 per jaar (ex btw)
- Uitgraven zijdes lagune: € 30.000 per jaar (ex btw)
- Kosten van bemonstering zijn € 5.000 per jaar (ex btw).

De ondernemers hebben toegezegd dat zij € 10.000 per jaar bijdragen.

Kosten voor de gemeente per jaar € 45.000. Wij stellen voor deze kosten ten laste van het begrotingsaldo te brengen. Zie bijgevoegde begrotingswijziging.

Bij de provincie wordt voor dit project subsidie aangevraagd voor het hele bedrag gedurende vier jaar. Dit komt dan ten gunste van het begrotingssaldo.

De kosten worden begroot op het grootboeknummer strand (6570200-438011U) en de opbrengsten op (6570200-838000I).

COMMUNICATIE, PARTICIPATIE EN SAMENSPEL

Flitspeiling

Via sociale media is de vraag gesteld of mensen voor of tegen het openhouden van de lagune zijn. De resultaten uit deze peiling zijn gebaseerd op een uniek bereik van 8.851 personen in de gemeente Bergen en omgeving.

Op een schaal van 1 tot 5 kon de doelgroep aangeven of zij erg voor (5) of erg tegen (1) of daartussenin.

Het was een verplichte vraag waar in totaal 2.471 antwoorden op binnenkwamen. Maar liefst 75,9% van de respondenten heeft aangegeven voor het openhouden te zijn tegenover 10% die absoluut tegen was.

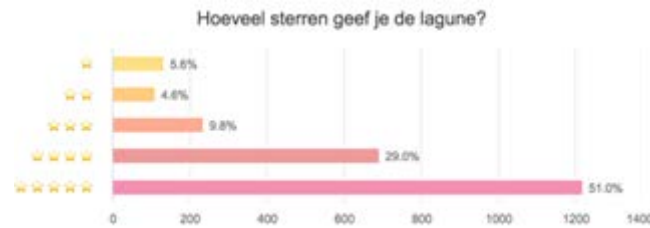
De volgende vraag was:

'Hoeveel sterren geef je de lagune?'

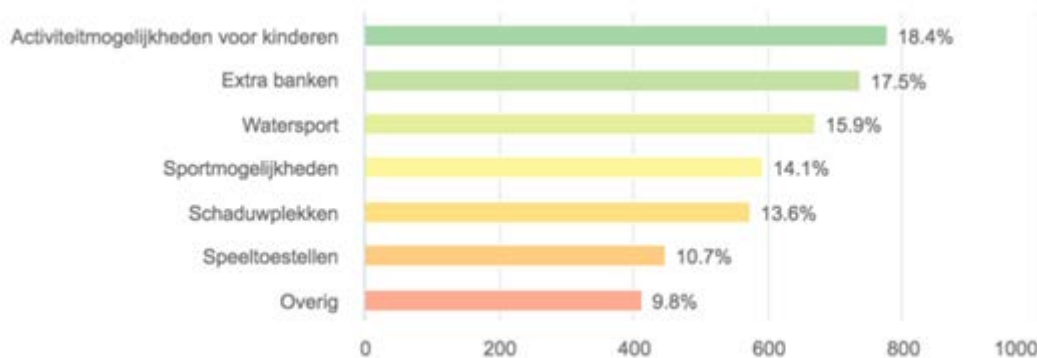
Hieronder staat in sterren weergegeven wat men van de lagune vindt. Meer dan de helft (51%) geeft de lagune 5 sterren. 29% van de respondenten geeft de lagune 4 sterren.

Slechts 5.6% van de respondenten geeft de lagune 1 ster. Hieruit zouden we

kunnen concluderen dat het overgrote deel van de mensen erg tevreden is over de lagune.

Ook is gevraagd naar suggesties voor lagune mocht het openblijven. Voor deze vraag hadden de mensen 7 keuzemogelijkheden. De keuzemogelijkheden zijn vooraf door de projectgroep bepaald. Ook is er in de peiling de mogelijkheid gegeven om mensen zelf suggesties te laten doen. Daar zijn maar liefst 414 antwoorden op binnengekomen.

De inhoudelijke reacties lopen uiteen van 'een vieze en vuile poel' tot 'een prachtige en unieke plek aan de Nederlandse kust'. Daarnaast zijn er suggesties gedaan om het gebied aantrekkelijk te maken. Als we het gebied in eigen beheer gaan onderhouden kunnen we beter sturen op de kwaliteit hiervan. En in de toekomst, als we het onderhoud goed onder de knie hebben, zien of we het gebied aantrekkelijker kunnen maken. Hiervoor zijn de suggesties goed bruikbaar, maar het ze moeten wel passen binnen het beschikbare budget en de (wettelijke) mogelijkheden en ruimte.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Wanneer besloten wordt de lagune open te houden:

- Watervergunning aanvragen voor de noodzakelijke werkzaamheden voor het in standhouden van de lagune.
- Met RWS, HHNK en SBB een overeenkomst afsluiten over de voorwaarden van het in stand houden van de lagune en het dichtschuiven hiervan.
- Bij de provincie Noord-Holland subsidie aanvragen voor het in stand houden van de lagune en het mede garant staan voor het dichtschuiven van de lagune.
- Jaarlijkse evaluatie over hoe het gegaan is met de lagune, wat er voor is gedaan en wat de kosten zijn geweest. Mogelijk zijn er dan ook nieuwe kansen en ontwikkelingen. Maar het eerste jaar wordt in ieder geval gebruikt om te leren de waterkwaliteit te beheersen.
- Sturing op de uitvoering organiseren. Er is een "beheerteam" nodig; toezichthouder houdt de situatie in de gaten en een directievoerder die de aannemer aanstuurt. De toezichthouder heeft hierbij een belangrijke taak. Het "dagelijks" toezicht op de waterkwaliteit, analyseren van de data en het daarop (pro) actief aansturen van de aannemer zijn de belangrijkste zaken die gedaan moeten worden.

- We gaan proberen een “beheerteam” te organiseren waarvoor HHNK, RWS en SBB worden uitgenodigd. Dit beheerteam krijgt ook de taak om jaarlijks een evaluatie te maken over het beheersen van de waterkwaliteit in de lagune, de financiële gevolgen hiervan en een beschrijving van het recreatief gebruik en de activiteiten. Aan de hand van deze evaluatie wordt een voorstel gedaan voor het volgende jaar.

Besluiten de lagune dicht te schuiven:

Dan moet er met RWS overlegd worden wanneer dit gaat gebeuren, hoe dit gaat gebeuren, hoe dit gecommuniceerd wordt, hoe het nieuwe strand gemonitord wordt en wie wat doet in geval van calamiteiten.

BIJLAGEN

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Geen

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel
burgemeester